

Stockholm den 2 juni 2020

Till Sveriges samtliga 290 kommuner

KLYS FÖRSLAG TILL KOMMUNALT KRISPAKET FÖR KULTUREN

KLYS utgör en samlad röst för Sveriges yrkesverksamma kulturskapare och företräder genom sina 14 medlemsorganisationer ca 30 000 konstnärligt verksamma i hela landet inom områdena bild/form, litteratur, journalistik, scen/film och musik.

KLYS yrkesgrupper skapar den konst och kultur som utgör en viktig del av både infrastrukturen och ett samhälles själ. Under coronakrisen har det visat sig hur mycket musik, film, scenkonst, bildkonst, litteratur och journalistik m m betyder, både i människors liv och i samhället i stort.

KLYS har stor förståelse för den svåra situation som landets kommuner nu befinner sig i med anledning av coronapandemin, och att mycket av resurserna i dagsläget måste läggas på vård, omsorg och andra nödvändiga samhällsinsatser. Men en av de sektorer som strukturellt sett drabbas mycket hårt av krisen och också kräver särskilda insatser är **kulturektorn**. Denna är i hög grad helt beroende av **publika arrangemang** och biljettintäkter, och består nästan uteslutande av **frilansare och småföretagare utan socialt skyddsnet**.

KLYS har kartlagt hur landets yrkesverksamma kulturskapare inom olika konstområden drabbas av krisen, och lämnat ett förslag till nationellt krispaket för kulturen till regeringen. Dock har utbetalningen av regeringens krismedel på 500 miljoner dröjt och är inte tillräckliga.

Det har visat sig att ett ansvar för kulturlivets fortlevnad och finansiering vilar tungt även på landets regioner och kommuner. En orsak till att det är viktigt att kommunerna bidrar till att säkra försörjningen för kulturskapare och deras verksamheter är att lättnaderna i arbetslöshetsförsäkringen och skattesystemet inte hjälper alla frilansande och egenföretagande kulturskapare ekonomiskt.

KLYS bedömer att den viktigaste åtgärden på kort sikt är att **snabbt kompensera yrkesverksamma kulturskapare för det stora inkomstbortfall som de nu drabbas av** p.g.a. alla avbokningar och inställda jobb. Om detta inte sker kommer många sannolikt att gå i konkurs och hamna i akut behov av försörjningsstöd. Detta skulle dels belasta kommunerna ekonomiskt och administrativt, dels få långsiktiga skadeverkningar på kommunal och regional

KLYS – EN SAMLAD RÖST FÖR SVERIGES KULTURSKAPARE

Sveriges Författarförbund, Dramatikerförbundet, Journalistförbundet, Läromedelsförfattarna, Konstnärernas Riksorganisation, Svenska Tecknare, Svenska Fotografers Förbund, Föreningen Svenska Tonsättare, SKAP, Federationen Svenska Musiker, Teaterförbundet för scen och film, Sveriges Scenkonstregissörer, Oberoende Filmars Förbund, Unionen, fackklubben vid SR, SVT och UR

kulturell infrastruktur, då besöksnäringar och kulturinstitutioner efter coronakrisen kan få omfattande kompetensbrist om många yrkesverksamma kulturskapare tvingats lämna kultursektorn.

KLYS har genomfört enkäter till såväl kommunala som regionala kulturförvaltningar. Vid sidan av ett regionalt krispaket som KLYS la fram i april, presenterar KLYS här nedanstående åtta (8) stycken **förslag till kommunala krisåtgärder för att stimulera kulturlivet i kommunerna och lokalsamhällena**. Detta paket omfattar åtgärder som bör genomföras för att bidra till att säkerställa ett rikt och dynamiskt kulturliv i Sverige även i framtiden. Förutsättningar är olika i landets kommuner men vi hoppas att många av förslagen kan användas även av mindre kommuner. Vi tror att denna sammanställning kan ge underlag för bra diskussioner runt om i Sverige när man diskuterar hur olika insatser ska utformas.

KLYS och våra medlemsorganisationer välkomnar er i kommunerna att **kontakta oss om ni har behov av information och rådgivning i olika sakfrågor** för att minska coronakrisens verkningar på kulturlivet i er kommun. **Besök gärna KLYS webbsida**. Kontaktuppgifter finns nederst i detta brev.

För KLYS,

Marika B Lagercrantz
Ordförande KLYS

Ulrica Källén
Verksamhetsledare KLYS

Carl Liungman
Regionalpolitisk sekreterare, KLYS

KLYS FÖRSLAG TILL PRIORITERADE ÅTGÄRDER INOM RAMEN FÖR KOMMUNAL KULTURPOLITIK

1 FULLFÖLJ AVTAL

- **Fullfölj alla avtal med kulturskapare** som innan coronakrisen anlåtats av kommunen och se till att de får ersättning, arvode eller lön för uppdraget, även om uppdraget inte går att genomföra. Detta gäller inte minst **uppdrag inom ramen för Skapande skola**. Enligt rapporter till KLYS förekommer det att avtal bryts p.g.a. coronakrisen och att uppdragsgivare inte vill betala avtalad ersättning.

2 DRA NED PÅ HYRESKOSTNADER

- **Inför lättnader i hyreskostnader för kulturlokaler i kommunen**, t ex teaterlokaler, ateljéer, replokaler, konstgallerier, biografier m m genom hyresfrihet, hyresreduktion eller anstånd med hyran. Detta gäller i första hand kommunalt ägda fastighetsbolag och i vart fall de lokaler som hyrs av s k "utsatta branscher", där kultursektorn ingår.

Hyreskostnaden är en stor utgift för enskilda kulturskapare och mindre kulturaktörer, varför hjälp med denna utgift utgör en effektiv åtgärd när det gäller att möjliggöra för kulturaktörerna att upprätthålla sina verksamheter under coronakrisen.

3 UTÖKA KULTURSTÖD / TILLSÄTT KRISMEDEL

- **Tillför särskilda kommunala krismedel som kulturskapare inom alla konstområden kan ansöka om** till följd av avbokningar/inställda uppdrag och för uteblivna kommande uppdrag till följd av coronakrisen. Medlen kan utges som t ex stipendier, bidrag eller projektstöd. Viktigt att information om detta stöd når ut brett till yrkesverksamma kulturskapare i respektive kommun.

Åtgärden ska ses som ett **komplement till de statliga åtgärder som genomförs** för att kompensera kulturskaparna ekonomiskt till följd av coronakrisen, men som inte kommer att räcka till alla, varför särskilda kommunala och regionala insatser också behövs.

- **Tillför extra krismedel till kommunala (och regionalt samägda) kulturinstitutioner med publik verksamhet och till kommunala arrangörer av kulturevenemang** inom

samtliga konstområden i syfte att de ska kunna hålla avtal och betala ut arvoden, ersättningar och löner till medverkande kulturskapare, men också för att täcka andra kostnader som uppstår till följd av coronakrisen, för att inte den kulturella infrastrukturen ska slås ut i regionen. **Ge subvention också till icke genomförd verksamhet.**

- **Förstärk resurser inom filmområdet** för att avhjälpa negativa effekter av inställda produktioner och visningar i kommunen och regionen. Detta gäller inte minst till filminspelningar (både konstnärlig och teknisk personal; underleverantörer), filmfestivaler och oberoende biografer.

4 ANPASSA REDAN EXISTERANDE MEDEL / STÖD

- **Skapa flexibilitet i den kommunala bidragsgivningen**, så att kommunen kan agera skyndsamt och göra kompletteringar, omfördelningar och anpassningar av bidragen.

Kräv inte tillbaka utbetalade stöd till kulturlivet för 2020, även om verksamhet/projekt inte har kunnat genomföras p.g.a. coronakrisen. Möjliggör för mottagare av stöd att kunna skjuta verksamhet och projekt framåt i tiden.

De kommuner som årligen utger stipendier till kulturskapare bör om möjligt **tidigarelägga utdelningarna** och i den mån de utgör stora belopp, omfördela dem och dela ut dem till fler, i syfte att kompensera för inkomstbortfall för de kulturskapare i kommunen som behöver det. Detta bör dock göras så att det inte strukturellt påverkar kommande års stödgivning.

5 FÖRSTÄRK KULTURLIVETS INFRASTRUKTUR

- **Stärk ateljéstöd och stöd till såväl mindre kulturscener, konstnärsdrivna gallerier i kommunen som repetitionslokaler för scenkonst, musik och film.**
- **Tillför extra medel till konstnärliga kollektivverkstäder (KKV), resurscentra för konst, kulturinkubatorer och konstnärsresidens** som alla fyller mycket viktiga funktioner på kommunal nivå för kulturskapare när det gäller produktionsplatser, kompetensutveckling, rådgivning m.m.
- Ha extra dialog med och ge krisstöd till **kulturföreningar, -arrangörer och studieförbund i er kommun**. Om möjligt omfördela medel så att föreningar m fl inte riskerar att gå omkull under krisen.

KLYS – EN SAMLAD RÖST FÖR SVERIGES KULTURSKAPARE

Sveriges Författarförbund, Dramatikerförbundet, Journalistförbundet, Läromedelsförfattarna, Konstnärernas Riksorganisation, Svenska Tecknare, Svenska Fotografers Förbund, Föreningen Svenska Tonsättare, SKAP, Federationen Svenska Musiker, Teaterförbundet för scen och film, Sveriges Scenkonstregissörer, Oberoende Filmars Förbund, Unionen, fackklubben vid SR, SVT och UR

- **Om er kommun medfinansierar centrumbildningar – tillför extra medel till dessa,** gärna i samråd med er region. Centrumbildningarna representerar idag totalt 11 000 frilansare inom alla konstområden i landet. Förutom förmedling av uppdrag till enskilda kulturskapare och arrangörer, kan centrumbildningar utveckla digitala arbetssätt, och därmed hjälpa kommuner/regioner med att skyndsamt erbjuda skolor och andra i samhället tillgång till kultur under coronakrisen, då många skolor tvingats avboka i stort sett alla kulturaktiviteter.

6 INFÖR STIMULANSÅTGÄRDER GENOM UPPDRAG OCH INKÖP

- Skapa/erbjud nya kulturarbeten/-uppdrag kommunalt genom att **ge kulturskapare i uppdrag att dokumentera, spegla och gestalta coronakrisen i er kommun.**
- **Förstärk resurserna till inköp av bild- och formkonst av konstnärer i kommunen.** Detta stimulerar inte bara konstnärerna själva i närtid, utan stimulerar även lokala underleverantörer och den kulturella och kreativa sektorn (KKN) i både er region och kommun. Se till att följa det s k MU-avtalet vid konstnärliga uppdrag och utställningar i kommunal regi.
- **Säkerställ att infrastruktursatsningar i kommunen tillämpar 1%-regeln.**

7 ERBJUD ANSTÄLLNING ISTÄLLET FÖR ATT FAKTURERA

- När kulturskapare anlitas **erbjud anställning istället för uppdrag på faktura** om kulturskapare önskar det, så att de som förklarar sin enskilda firma vilande kan få a-kassa mellan uppdragen i enlighet med regeringens tillfälliga utvidgning av den möjligheten.

8 FÖLJ ARVODESREKOMMENDATIONER OCH UPPHOVSRÄTT

- KLYS vill påminna om att yrkesverksamma kulturskapare som anlitas och deltar vid offentligt arrangerade/finansierade digitala kulturhändelser och -sändningar av olika slag alltid – oavsett coronakrisen – **ska ersättas enligt gällande rätt** (upphovsrättslagen m.m), **gällande avtal** (t ex kollektivavtal) **och kulturskaparorganisationernas arvodesrekommendationer** (KLYS m fl).